

Hoe werk je samen aan een toegankelijk aanbod van buitenschoolse activiteiten?

Hoe geef je kinderen meer kansen om zich te amuseren én hun talenten te ontwikkelen tijdens hun vrije tijd? Het Vlaamse Parlement keurde daarvoor in 2019 het BOA-decreet (Buitenschoolse Opvang en Activiteiten) goed over de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten. De regie daarvan ligt bij het lokale bestuur. De Dienst Kinderopvang Gent startte alvast het proefproject 'Opvang en vrije tijd op maat van elk kind' op. Die werkte daarvoor samen met een brede groep partners in Sluizeken-Tolhuis-Ham-Dok, een wijk met meerdere kwetsbare gezinnen.

TEKST EN FOTO'S
CAROLINE BOUDRY EN LIESBETH LAMBERT
FOTO'S
CAROLINE BOUDRY

Wat blijkt? Er is een ruim en gevarieerd vrijetijdsaanbod in de wijk, maar de kinderen die deelnemen aan die activiteiten weerspiegelen niet de socioculturele, noch de economische diversiteit in de wijk. Minder dan een op de zeven kinderen uit de wijk Sluizeken-Tolhuis-Ham is ingeschreven voor naschoolse activiteiten. De scholen geven aan dat hun leerlingen uit kwetsbare gezinnen nauwelijks deelnemen aan het sport- en cultuuraanbod dat niet op school wordt georganiseerd.

Voldoende aanbod is niet genoeg

De wijkpartners leveren veel inspanningen om ouders en kinderen te informeren over het vrijetijdsaanbod in buurt. Maar uit het rapport blijkt dat leraren, schooldirecties, brugfiguren, kinderbegeleiders, coördinatoren van vrijetijdsactiviteiten en opleidingen weten waar het schoentje knelt. Voldoende kwalitatief aanbod is een essentiële, maar niet de enige voorwaarde om kinderen uit

kwetsbare gezinnen te laten deelnemen aan buitenschoolse opvang of activiteiten.

Ankerplaatsen

De activiteiten sluiten niet altijd aan bij het einde van de lesuren. Kinderen hebben dus nood aan kwaliteitsvolle overgangsmomenten, want ouders kunnen hun kind niet naar de activiteit brengen. Als de opvang of de activiteit buiten de school doorgaat, hebben de kinderen een begeleider nodig tijdens de verplaatsing naar de locaties.

Zorg dus voor ankerplaatsen met een nest- en webfunctie, een veilige plek vanwaaruit kinderen onder begeleiding naar verschillende vrijetijdsactiviteiten gaan.

Samenwerken werkt

Brede School zet al jaren in op de verbinding van wijkgerichte vrijetijdsorganisaties en kinderen die schoollopen in de wijk. Toch zien we dat niet alle partners binnen het opvang- en vrijetijdsaanbod elkaars werking goed kennen, en ouders en kinderen niet echt goed kunnen inlichten over het vrijetijdsaanbod.

Laat professionals, kinderen en ouders kennismaken met het vrijetijdsaanbod in de buurt, onder meer door middagen naschoolse reeksen te organiseren met die partners op de wijkscholen. Organiseer wijkwandelingen voor leraren langs vrijetijdsorganisaties, proevertjes en buurtfeesten.

Vertrouwenspersoon

Ouders en kinderen informeren over het vrijetijdsaanbod in de buurt is niet voldoende. Ouders willen weten aan wie ze hun kinderen toevertrouwen. Brugfiguren

op school spelen een belangrijke rol als vertrouwensfiguur. Ze zijn vaak de belangrijke personen, naast de leraren, om kinderen naar een buitenschoolse opvang of activiteit toe te leiden.

Vertrouwenspersonen zijn essentieel in de toeleiding naar het vrijetijdsaanbod voor kwetsbare kinderen. Je stapt naar de gezinnen en kinderen in de buurt. Dat vraagt de nodige tijd en middelen.

Out of the box

Durf buiten de muren van school, opvang en vrijetijdsorganisaties denken. De opdeling tussen onderwijs, welzijn, sport, cultuur en jeugd is niet de bekommernis van kinderen. Kinderen maken geen onderscheid in de plek waar ze zijn. Of ze nu tijd doorbrengen op school, in de opvang of in een club, ze willen samen zijn met vrienden, een begeleider die ze kunnen vertrouwen en dat allemaal binnen een vertrouwde omgeving. De opsplitsing tussen zorgen, leren en spelen, is een volwassen interpretatie van tijdsbesteding.

Zet in op een ideale dag voor kinderen. Denk de hele dag door na over de noden van een kind. Breek de muren af tussen vrije tijd en schooltijd. Schakel vrijetijdsbegeleiders in scholen in, zodat alle kinderen alle kansen krijgen. Maak werkuren van leraren en begeleiders flexibel, zodat de transitie van lestijd naar opvangtijd vlot verloopt.

VBJK en Arteveldehogeschool ondersteunden het project en schreven in 2020 op vraag van Stad Gent het onderzoeksrapport.

vbjk.be/nl/projecten/opvang-en-vrije-tijd-opmaat-van-elk-kind

AGENDA

10 maart

Bodymap: het belang van beweging voor ontwikkeling van hersenen

Baby's en peuters bewegen graag. Ze hebben een natuurlijke bewegingsdrang. De ontwikkeling heeft dan ook enkele magische bewegingspatronen in petto die baby's en peuters zouden moeten beheersen. In deze vorming leer je de juiste prikkels op het juiste moment aan te bieden om zo mee de basis te leggen voor al het latere leren en bewegen.

vivosocialprofit.org/vorming-en-opleiding
(zoek 'kinderopvang')

17 maart

Ruimte en materialen

Naast de tussenkomst van volwassenen en de eigen of gezamenlijke ontdekkingen, zijn ook het spelmateriaal en de speel- en leefruimte voor kinderen van groot pedagogisch belang.

Tijdens deze onlinevorming krijg je, aan de hand van foto's en praktijkvoorbeelden, nieuwe inzichten en ideeën over de fysieke omgeving waarin kinderen vertoeven.

www.vcok.be/kalender-professionelen

24 maart

Alles over zindelijkheid

Zindelijk worden, hoe en wanneer op het potje gaan ... iedereen heeft er een mening over. Maar hoe zit het nu echt? Jolien Laridaen, psychotherapeut in het UZ Gent, legt het uit aan ouders en professionals tijdens dit livewebinar.

www.vcok.be/kalender-professionelen